

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/45/2021
Identifikačné číslo spisu:	6120010548
Dátum vydania rozhodnutia:	09.08.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:6120010548.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Krč-Šeberu v trestnej veci obvineného X. E. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 9. augusta 2022 v Bratislave, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. marca 2021, sp. zn. 5To/11/2021, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného X. E. s a o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj len „súd prvého stupňa“) rozhodol rozsudkom zo 14. októbra 2020, sp. zn. 6T/46/2020, tak že, obvineného X. E. (ďalej aj len „obvinený“) nar. XX. P. XXXX v B. B., trvale bytom E.. č. XXXX/X, B. B., uznal za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, v spojení s § 138 písm. h) Trestného zákona, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že:

že dňa 9. marca 2020 v čase okolo 07:08 hod v Banskej Bystrici v mestskej časti Podlavice na ceste č. II/578 v km 2,20 viedol v smere od obce Tajov do centra mesta osobné motorové vozidlo zn. Suzuki SX4 ev. č. B. tak, že nedal prednosť chodkyni P. A., nar. XX. L. XXXX, ktorá vstúpila na vozovku a prechádzala ju v mieste riadne vyznačeného priechodu pre chodcov z jeho pohľadu sprava doľava a narazil do nej pravou prednou časťou vozidla, po čom P. A. spadla na vozovku a pri dopravnej nehode utrpela sériovú zlomeninu 3. až 9. rebra vpravo s posunom, pomliaždenie hlavy v temennej oblasti vpravo s krvnou podliatinou, zlomeninu v strede ľavej kľúčnej kosti s posunom (liečenú operačne) a zlomeninu vnútorného členka vľavo s posunom (liečenú operačne), ktoré si vyžiadali podľa odborného vyjadrenia primeranú dobu liečenia 2-3 mesiace, so závažným ovplyvnením obvyklého spôsobu života v trvaní 6-8 týždňov.

Za to súd obvinenému uložil podľa § 157 ods. 2 Trestného zákona, v spojení s § 38 ods. 2 Trestného

zákona, trest odňatia slobody v trvaní jedného (1) roka.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, mu bol výkon trestu odňatia slobody podmienene odložený.

Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona bola obvinenému určená skúšobná doba v trvaní jedného (1) roka.

Podľa § 61 ods. 2 Trestného zákona v spojení s § 38 ods. 2 Trestného zákona, súd uložil obvinenému trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na jeden (1) rok.

Proti predmetnému rozsudku podal odvolanie okrem obvineného aj prokurátor. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj len „odvolací súd“) na podklade odvolaní rozhodol tak, že postupom podľa § 319 Trestného poriadku odvolania obvineného, ako aj prokurátora ako nedôvodné zamietol.

Obvinený podaním z 27. mája 2021, prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Jakuba Mandelíka, PhD., podal proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. marca 2021, sp. zn. 5To/11/2021 dovolanie. V dovolaní namietal porušenie ustanovení v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a teda, že bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu, a taktiež § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, uplatniteľného ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Potom čo ozrejmil skutkový stav veci a právnu kvalifikáciu, odôvodnil namietaný dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Porušenie práva na obhajobu vzhliadol, v tom že odvolací súd neakceptoval závery odborného stanoviska Ing. Kamila Lacka Bartoša, znalca z odboru doprava cestná, odvetvie nehody v cestnej premávke z 1. marca 2021, č. 06/2021, ktorý predložil obvinený. Pričom podľa obvineného sa súd žiadnym spôsobom nevysporiadal so závermi tohto stanoviska. Namiesto toho súd namietal, že Ing. Bartoš neprípustným spôsobom hodnotil výpovede poškodenej svedkyne L. F., hodnotil jednotlivé rozpory v ich výpovediach, dokonca z výpovedí vyvodzoval aj skutkové a právne závery (str. 9 rozhodnutia). Obvinený bol názoru, že nakoľko súd neprihliadal na závery posudku, došlo k závažnému porušeniu jeho práva na obhajobu. Nestotožnil sa ani s tvrdením súdu, že z odborného stanoviska nevyplynuli žiadne relevantné závery, ktoré by mohli mať za následok zmenu skutkových a právnych záverov. Práve naopak bol toho názoru, že odborné stanovisko obsahovalo nové skutočnosti vedúce k inému skutkovému záveru, a preto ho bolo potrebné považovať za vhodný dôkazný prostriedok. Podľa obvineného išlo o odborné otázky, ktoré si nemôže súd vyhodnotiť samostatne vlastnými názormi. Uvedený záver bol judikovaný rozhodnutím Najvyššieho súdu ČSR z 23. decembra 1980, sp. zn. Pls 3/80, R 1/1981 (s. 4). Uvedené je podľa obvineného potvrdené aj v rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 2. novembra 2015, sp. zn. 23To/68/2015, publikovaný v periodiku Zo súdnej praxe č. 3/2019, v ktorom sa uvádza: „Ak ale na objasnenie relevantných skutočností treba odborné znalosti, musí sa pribrať znalec aj vtedy, ak by príp. orgán činný v trestnom konaní alebo sudca potrebné znalosti mal.“ V ďalšej časti uviedol, že zo strany prokuratúry nebol produkovaný žiaden dôkaz technického charakteru, ktorý by potvrdzoval trestnoprávnu zodpovednosť obvineného. Pokiaľ odvolací súd argumentuje tým, že: „Z odborného vyjadrenia však nemožno zistiť, aká bola technická príčina dopravnej nehody, zrejme aj z dôvodu, že relevantné otázky vo vzťahu k samotnému priebehu a príčinám dopravnej nehody neboli ani znalcom v zadaní položené“ (str. 9 rozhodnutia), tak potom je podľa názoru obvineného legitímna otázka, na základe čoho si súdy ustálili technickú príčinu dopravnej nehody? Je nepochopiteľné, ako mohol odvolací súd negovať odborné závery Ing. Bartoša a uvádzať, že z jeho stanoviska „nevyplnuli žiadne relevantné závery“, pokiaľ nemal k dispozícii znalecký posudok alebo znalosti v príslušnom obore. Ak teda súd údajne nemohol prihliadať na závery Ing. Bartoša, obvinený položil otázku, prečo v záujme technického vyhodnotenia jednotlivých výpovedí nenariadil znalecké dokazovanie. Tým, že súd neoveroval predmetnú skutočnosť, je podľa obvineného založená opodstatnenosť dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Obvinený tvrdil, že nič nebránilo krajskému súdu, ak namietal otázky položené Ing. Bartošovi, aby bolo vo veci nariadené znalecké dokazovanie, v ktorom by sa stanovila technická príčina dopravnej nehody. Orgány činné v trestnom konaní (ďalej aj len „OČTK“) nezabezpečili dôkazy, tak aby bolo možné spoľahlivo ustáliť skutkový stav veci, pričom následky tohto stavu nemôžu byť na ťarchu obvineného, ale naopak v jeho prospech.

Obvinený sa domnieva, že iba na základe troch výsluchov si nemohli súdy ustáliť záver o tom, ktorý z

účastníkov zaviniť dopravnú nehodu. Postupom krajského súdu, ktorý akceptoval len výsluchy a neprihliadal na technické závery Ing. Bartoša, bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu. Aj v uznesení Najvyššieho súdu SR zo dňa 17. mája 2017, sp. zn. 6To/8/2016 sa konštatuje: nevyhnutným a základným predpokladom pre spravodlivé rozhodnutie vo veci je náležité zistenie skutkového stavu v súlade s § 2 ods. 10 Trestného poriadku. Za zistenie skutočného stavu veci preto nemožno považovať iba zistenie o pravdepodobnosti dokazovanej skutočnosti, hoci výsledky dokazovania pripúšťajú možnosť urobiť záver, že existuje, avšak na druhej strane nevyklúčujú možnosť iného alebo opačného záveru. Ak zostanú po vyčerpaní všetkých dôkazných prostriedkov pochybnosti o niektorej skutkovej okolnosti dôležitej pre zavinenie, bude nevyhnutné obvineného oslobodiť spod obžaloby pri rešpektovaní zásady in „dubio pro reo.“. Aj keď právo na spravodlivý proces neznamena, že odvolací súd musí dať odpoveď na každú otázku obvineného, podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je integrálnou súčasťou súdnej ochrany aj právo na kvalitné súdne konanie, ktoré musí byť zabezpečené množstvom inštitucionálnych a procesných prvkov. Uvedené právo okrem iného, zahŕňa povinnosť súdu zaoberať sa účinne všetkými námietkami, argumentmi a návrhmi pod podmienkou, že tieto majú význam pre rozhodnutie vo veci samej. Uvedené našlo odzrkadlenie v náleze Ústavného súdu SR zo dňa 5. decembra 2017, sp. zn. I. ÚS 736/2016. Rovnako aj rozhodnutie EŠLP (Větrovko v. Moldava, rozsudok z 15. mája 2010 k sťažnosti č. 36550/02). K namietanému dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, okrem iného uviedol, že rozhodnutie považuje za nesprávne, nakoľko bol namietaným rozhodnutím odvolacieho súdu nesprávne právne vyhodnotený skutkový stav a to v jeho neprospech. Obvinený vníma svoje odsúdenie za hrubo narušujúce spravodlivosť, objektivitu a kvalitu rozhodovania (nálež ÚS SR z 19. apríla 2017, sp. zn. I. ÚS 699/2016). Podľa obvineného, bolo o jeho vine rozhodnuté len na základe dôkazov vykonaných v jeho neprospech, pričom dôkazy v jeho prospech ostali bez povšimnutia. Taktiež mal za to, že hodnotenie dôkazov nebolo vykonané v intenciách § 2 ods. 10 a 12 Trestného poriadku (nálež ÚS SR z 19. apríla 2017, sp. zn. I. ÚS 699/2016). S ohľadom na absenciu stanovenia technickej príčiny dopravnej nehody nebol súd prvého, ani druhého stupňa oprávnený vysloviť záver o trestnoprávnej zodpovednosti obvineného. Z dôvodu opomenutia právne významných skutkových zistení, resp. odmietnutie záverov Ing. Bartoša nemal podľa obvineného, odvolací súd dostatočný skutkový priestor, aby si mohol zodpovedať otázku právneho posúdenia veci. K arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti rozhodnutí orgánov verejnej moci ako k ich následkom poukázal obvinený na nálež ÚS SR zo 17. marca 2009, sp. zn. III. ÚS 2/09, a rozhodnutie R 26/2009. Následne dodal, že sa domnieva, že súdy pochybili, keď ho uznali za vinného zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona v spojení s § 138 písm. h) Trestného zákona. Súdy v jeho neprospech kvalifikovali skutok ako trestný čin, pričom bližšie neskúmali správanie sa poškodenej a jej vplyv na vznik dopravnej nehody.

Pre prípad, ak by sa dovolací súd nestotožnil s argumentáciou týkajúcou sa viny, vo vzťahu k uloženému trestu zákazu činnosti obvinený uviedol, že odvolací súd porušil zásadu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia. Krajský súd v Banskej Bystrici skonštatoval, že: „(..) v priebehu trestného konania obvinený nepredložil jediný dôkaz preukazujúci, že by bol vodičom z povolania, a že v prípade uloženia trestu zákazu činnosti by bola ohrozená jeho zárobková činnosť (str. 10 rozhodnutia). Obvinenému odňal možnosť vyjadriť sa k tvrdenej skutočnosti, obvinený nemohol na svoju obranu uvádzať rozhodujúce skutočnosti a predovšetkým predložiť dôkaz, že vodičský preukaz potrebuje nevyhnutne na výkon svojho povolania. V náleze Ústavného súdu SR zo dňa 5. decembra 2017, sp. zn. I. ÚS 736/2016 sa uvádza: „O prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných zásadne odlišných právnych záveroch ako súd prvého stupňa, pričom zároveň odvolací súd účastníkovi konania neumožní vyjadriť sa k jeho iným (odlišným) právnym záverom, teda účastník konania nemá možnosť právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvého stupňa nejavili ako významné.“. V prípravnom konaní, ako ani v súdnom konaní nikdy nebola namietaná absencia dôkazu, ktorý by preukazoval, že obvinený je vodič z povolania. Zároveň obvinený uvádza, že uloženie trestu odňatia slobody a zákazu činnosti viesť motorové vozidlá v jeho prípade, ako profesionálneho vodiča, je neprimeranou sankciou, ktorá nereflektuje konkrétne okolnosti prípadu.

Obvinený v petite svojho podania navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, že konaniami

na krajskom súde a okresnom súde bol porušený zákon, v zmysle § 386 ods. 2 Trestného poriadku, zrušil uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 16. marca 2021, sp. zn. 5To/11/2021, ako aj rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 14. októbra 2020, č. k. 6T/46/2020-160 a aby podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku dovolací súd prikázal Okresnému súdu Banská Bystrica, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Listom z 18. júna 2021, doručeným prvostupňovému súdu dňa 21. júna 2021 sa k dovolaniu obvineného vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Banská Bystrica (ďalej aj len „prokurátor“).

Podľa názoru prokurátora v predmetnom konaní bol skutkový stav veci zistený správne, spoľahlivo a v rozsahu potrebnom pre objektívne rozhodnutie vo veci. Vykonaným dokazovaním bolo v rozsahu postačujúcom pre objektívne rozhodnutie vo veci preukázané, že vznik predmetnej dopravnej nehody zaviniel práve obvinený X. E. a to porušením ustanovenia § 4 ods. 1 písm. f) zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, keď ako vodič motorového vozidla nedal prednosť chodkyňi P. A., ktorá vstúpila na vozovku a prechádzala ju v mieste riadne vyznačeného priechodu pre chodcov. V súvislosti s priebehom dopravnej nehody bolo podľa prokurátora potrebné poukázať na podstatnú skutočnosť a to tú, že zo strany P. A. sa nejednalo o žiadny náhly vstup do jazdnej dráhy vozidla obvineného, keďže chodkyňa do miesta jej zrážky vozidlom obvineného prekonala takmer polovicu šírky vozovky v mieste dopravnej nehody, a preto tu nie je možné uvažovať ani o čiastočnom spoluzavinení nehody zo strany chodkyne. Priebeh dopravnej nehody a miesto zrážky chodkyne s vozidlom teda počas dokazovania nebolo absolútne sporné, keďže v tomto smere sa výpovede účastníkov a svedkov nehody, ako aj listinné dôkazy týkajúce sa dokumentácie miesta dopravnej nehody zhodovali, obvinený sa navyše v prípravnom konaní k zavineniu dopravnej nehody priznal a túto oľutoval, a preto za danej dôkaznej situácie nebolo potrebné do konania priberať znalca z odboru cestnej dopravy za účelom popisu niečoho, čo nebolo sporné a bolo tak len otázkou právneho posúdenia veci určenie vinníka dopravnej nehody. Túto otázku, tak ako je uvedené už vyššie, podľa prokurátora súdy posúdili správne, objektívne a v súlade so zákonom, keď obvineného uznali za vinného zo spáchania žalovaného trestného činu, pričom svoje rozhodnutia v tomto smere ako okresný, tak aj krajský súd, náležite a dôsledne aj odôvodnili.

Podľa prokurátora je nutné uviesť, že pokiaľ, či už OČTK alebo súdy do konania nepribrali znalca z odboru cestnej dopravy, tak obvinenému ako strane v trestnom konaní nič nebránilo ani v priebehu prípravného konania (kedy sa síce k zavineniu dopravnej nehody priznával) a následne ani v priebehu súdneho konania pred okresným súdom, zabezpečiť a predložiť kvalitný znalecký posudok znalca z odboru cestnej dopravy. Nemožno preto v žiadnom prípade hovoriť o porušení jeho práva na obhajobu nezabezpečením tohto znaleckého posudku, ale potom skôr možno polemizovať o nedostatočnosti jeho obhajoby, pokiaľ podľa jej názoru bolo znalecké dokazovanie potrebné, bol na to na strane obhajoby dostatočný priestor a tento zo strany obhajoby nebol využitý. Zhrnúc vyššie uvedené, podľa názoru prokurátora, bolo možné konštatovať, že aplikáciu zásady voľného hodnotenia dôkazov v danom prípade si nemožno zamieňať s porušením práva na obhajobu a ani s nesprávnym právnym posúdením skutku, či nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia, navyše bez jeho bližšej špecifikácie.

Uložený trest, teda trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov, ktorého výkon bol obvinenému podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní 12 mesiacov a súčasne trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel akéhokoľvek druhu vo výmere 12 mesiacov, považoval prokurátor, s ohľadom na okolnosti prípadu, spôsobený následok, osobu páchatel'a a jeho postoj k spáchanej trestnej činnosti tak, ako to namietal aj v odvolacom konaní, skôr za neprimerane mierny.

V petite svojho podania navrhol prokurátor, aby dovolací súd na neverejnom zasadnutí, uznesením podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie X. E. odmietol z dôvodu, že je zjavné, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len „najvyšší súd“) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 Trestného poriadku), bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1

Trestného poriadku) osobou oprávnenou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku] v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku) dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Podľa § 374 ods. 3 Trestného poriadku v dovolaní možno uplatňovať ako dôvod dovolania aj konanie na súde prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku.

Podľa § 385 ods. 1 Trestného poriadku dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených pochybení, pričom má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania musia byť preto obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 57/2007].

Dovolať ako dovolací dôvod označil dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii OČTK a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Z dikcie tohto ustanovenia je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom.

Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých, vo veci vykonaných dôkazov, dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Trestného poriadku, podľa ktorej OČTK postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.

Spravujúc sa vyššie uvedeným je potom zrejmé, že namietaný dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného zákona nemohol byť naplnený. S nadnesením možno konštatovať, že sa stáva takmer „notorietou“, keď obhajoba, ktorá sa nestotožnila s rozsahom, obsahom, prípadne s hodnotením dôkazov zo strany OČTK či súdov, tento svoj nesúhlas vzhľadom na dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Iné to nebolo ani v predmetnom prípade, keď obvinený porušenie práva

na obhajobu videl v skutočnosti, že odvolací súd neakceptoval závery odborného stanoviska Ing. Kamila Bartoša Lacka (ďalej aj len „odborné stanovisko“) z 1. marca 2021, ktoré bolo predložené v rámci odvolacieho konania. V rámci uvedenej námietky najvyšší súd dáva do pozornosti rozhodnutie R 14/2015 bod II. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy OČTK alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinností podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. pri uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Pokiaľ si teda odvolací súd neosvojil závery odborného stanoviska, poskytnutého obvineným, nie je možné tento postup hodnotiť ako porušenie práva na obhajobu. Práve naopak, súd postupoval v intenciách zákona, súladne so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, (str. 8, 9 uznesenia), keď sa dostatočným spôsobom vysporiadal so skutočnosťou, prečo si neosvojil odborné vyjadrenie a závery v ňom obsiahnuté. Taktiež veľmi správne súd konštatoval, že v zmysle rozhodnutia R 33/1981 znalci neprináleží vykonávať hodnotenie dôkazov ani z hľadiska ich vierohodnosti, ani v tom smere či skutočnosť, o ktorej podáva správu je preukázaná, nakoľko bolo zrejmé, že sa znalec takémuto hodnoteniu nevyhol. Pokiaľ obvinený namietal, že zo strany prokuratúry nebol produkovaný žiaden dôkaz technického charakteru preukazujúceho trestnoprávnu zodpovednosť obvineného, najvyšší súd v nadväznosti na to podotýka, že zákon nestanovuje rozsah, či charakter dôkazov potrebných pre uznanie viny toho-ktorého obvineného. V zmysle uvedeného je potom možné vyvodiť záver, že tvrdenie obvineného, že na základe iba troch výsluchov nemohli súdy spoľahlivo ustáliť záver o tom, kto z účastníkov zaviniel dopravnú nehodu, sa javí ako účelový a tendenčný. Pokiaľ obvinený poukazoval na potrebu dodržiavania zásady náležitého zistenia skutkového stavu podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku ako na základný predpoklad pre spravodlivé rozhodnutie v tej-ktorej trestnej veci, najvyšší súd sa s takýmto tvrdením v plnej miere stotožňuje a dopĺňa, že skutkový stav bol v posudzovanom prípade náležite zistený a boli objasnené všetky skutočnosti potrebné pre rozhodnutie.

Hoci obvinený podradil námietky týkajúce sa pre neho nepredvídateľného trestu zákazu činnosti pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, obsahovo však spadajú pod dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Tvrdenia, v ktorých uvádzal, že trest zákazu činnosti bol v rozpore so zásadou predvídateľnosti súdneho rozhodnutia a že išlo o prekvapivé rozhodnutie sa nezakladajú na pravde. Pokiaľ obvinený s poukazom na odôvodnenie odvolacieho súdu (str. 10):" v priebehu trestného konania obžalovaný nepredložil jediný dôkaz preukazujúci, že by bol vodičom z povolenia, a že v prípade uloženia trestu zákazu činnosti by bola ohrozená jeho zárobková činnosť", konštatoval, že mu bola odňatá možnosť predkladať dôkazy, že vodičský preukaz potrebuje na výkon svojho povolania a taktiež možnosť vyjadrovať sa k rozhodujúcim skutočnostiam. K tomu je treba uviesť, že ani táto námietka nie je akceptovateľná. Pokiaľ sa obvinený nestotožnil s trestom zákazu činnosti, ktorý mu bol uložený súdom prvého stupňa (nie odvolacím), mal možnosť sa k tomu vyjadriť v rámci odvolacieho konania. Úvahy o nepredvídateľnosti, či prekvapivosti rozhodnutia teda postrádajú svoje opodstatnenie. K primeranosti trestu zákazu činnosti sa najvyšší súd vyjadril v rámci dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Môže byť naplnený v dvoch alternatívach spočívajúcich v tom, že obvinenému bol uložený trest vo výmere mimo trestnej sadzby stanovenej Trestným zákonom pre trestný čin týkajúci sa obvineného, alebo taký druh trestu, ktorý trestný zákon nepripúšťa.

Uloženie trestu mimo trestnej sadzby sa týka len tých odstupňovateľných trestných činov, ktoré majú určitú sadzbu vymedzenú zákonom - trest odňatia slobody (§ 46 Trestného zákona), trest domáceho väzenia (§ 53 Trestného zákona), trest povinnej práce (§ 54 Trestného zákona), peňažný trest (§ 56 Trestného zákona), náhradný trest odňatia slobody za peňažný trest (§ 57 ods. 3 Trestného zákona), trest zákazu činnosti (§ 61 Trestného zákona), trest zákazu pobytu (§ 62 Trestného zákona), trest zákazu účasti na verejných podujatiach (§ 62 Trestného zákona), trest vyhostenia (§ 65 Trestného zákona).

Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, nemôže byť len neprimeranosť

trestu pociťovaná či už ako prísna alebo mierna, ak bol trest vymeraný v rozmedzí určitej trestnej sadzby. Tak isto neuloženie žiadneho trestu pri upustení od potrestania, resp. pri upustení od uloženia súhrnného trestu nemôže napĺňať tento dovolací dôvod.

Druhom trestu, ktorý zákon nepripúšťa sa rozumejú najmä prípady, kedy bol obvinenému uložený niektorý z druhov trestov (§ 32 Trestného zákona) bez splnenia tých podmienok, ktoré zákon predpokladá, t. j. pokiaľ v konkrétnom prípade určitému páchatelovi za určitý trestný čin nebolo možné uložiť niektorý druh trestu s ohľadom na jeho zvláštne zákonné podmienky (napríklad trest vyhostenia občanovi Slovenskej republiky, trest zákazu činnosti za trestný čin, ktorý nebol spáchaný v súvislosti s touto činnosťou, trest prepadnutia veci, ktorá nepatrí páchatelovi a pod.).

Uložením trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá v trvaní jedného roka nedošlo k naplneniu daného dovolacieho dôvodu. Ako to uviedol prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí, trestný čin bol spáchaný v priamej súvislosti s vedením motorového vozidla, tak ako to účel predmetného trestu predpokladá. Trest bol uložený v rámci výmery ustanovenej pre daný trest, ktorá je v zmysle § 61 ods. 2 Trestného zákona, od jedného do desiatich rokov. Trest bol teda uložený na samej spodnej hranici trestnej sadzby. Z tohto dôvodu nemohol najvyšší súd prevziať tvrdenia obvineného o neprimeranosti trestu a nezohľadnení okolností prípadu pri ukladaní trestu zákazu činnosti za svoje.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Zo znenia ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je zrejmé, že dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Preto pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa. Dovolací súd nie je totiž oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní vykonať sám. Ťažisko dokazovania je teda v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať, alebo korigovať len odvolací súd.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku pre nesprávnu právnu kvalifikáciu zisteného skutku je možné v prípade, ak žalované konanie obvineného nie je trestným činom, alebo je iným trestným činom, resp. keď skutok vykazuje znaky trestného činu a napriek tomu dôjde súd k záveru, že skutok nie je trestným činom.

Pokiaľ však ide o konkrétne namietané skutočnosti podradené pod uvedený dôvod, obvinený v podstate namietal skutkové zistenia súdov nižších stupňov. Vyjadril presvedčenie, že skutkový stav bol nesprávne vyhodnotený a to v jeho neprospech, pričom svoje odsúdenie vnímal ako hrubo narušujúce spravodlivosť. Okrem iného uviedol, že z dôvodu, že nebola zistená technická príčina dopravnej nehody, nebol prvostupňový ani druhostupňový súd oprávnený vysloviť záver o trestnoprávnej zodpovednosti obvineného. V neposlednom rade zdôraznil, že súdy nesprávne kvalifikovali skutok ako trestný čin, pričom bližšie neskúmali správanie sa poškodenej a jej vplyv na vznik dopravnej nehody. Obvinený predmetnými tvrdeniami nepredložil, resp. nepreukázal žiadne také skutočnosti, ktoré by zakladali namietaný dovolací dôvod. Z uvedeného jasne vyplýva, že obvinený danými tvrdeniami vyjadruje nesúhlasné stanovisko s hodnotením vykonaných dôkazov, ako aj so skutkom ustáleným súdmi nižších stupňov.

Pre dovolací súd je rozhodujúce skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený spáchal skutok tak, ako je uvedený v rozsudku súdu prvého stupňa, z ktorého skutkovými závermi sa stotožnil aj odvolací súd. Popísanému skutkovému stavu plne zodpovedá i právny záver vyjadrený v posúdení skutku ako prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona v spojení s § 138 písm. h) Trestného zákona, čo vyjadruje naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty označeného trestného činu.

V danom prípade najvyšší súd po preskúmaní predloženého spisového materiálu dospel k záveru, že tak

súd prvého stupňa, ako aj krajský súd, konali v trestnej veci obvineného v medziach svojej právomoci, príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretovali a aplikovali správne a ich úvahy vychádzali z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. S ohľadom na správnu aplikáciu príslušných hmotnoprávných a procesnoprávných zákonných ustanovení sú rozhodnutia súdov nižšieho stupňa, ktoré tvoria jednotu, aj náležité, zrozumiteľne a presvedčivo odôvodnené.

S poukazom na vyššie citované právne úvahy by opätovné zaobranie sa týmito prevažne skutkovými námietkami zakladalo neprípustný procesný stav, ktorý by de facto dovolacie konanie stotožnil s konaním pred odvolacím súdom, čo je právnou úpravou dovolacieho konania s prihliadnutím na jeho špecifickú povahu ako mimoriadneho opravného prostriedku vylúčené.

Z uvedených dôvodov rozhodol najvyšší súd tak, že dovolanie obvineného X. E. podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Rozhodnutie bolo senátom prijaté v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je opravný prostriedok prípustný.